

‘Ik beschouw dieren als een soort bibliotheek’

— HOE GAAT HET? —

Voor kunstenaar Koen Vanmechelen zijn er geen dagen zonder dieren. Als hij niet bij de kippen is, dan wel bij de alpaca's of struisvogels in zijn broedplaats Labiomista. 'Wat de omgang met dieren mij brengt? Wijsheid.'

Door **Maya Toebat**
Foto's **Eva Donckers**

Hoe gaat het?

— 'Het gaat goed. Ik ben blij dat we wat stoom kunnen afblazen na covid. Ik kan niet zeggen dat het virus me heeft lamgelegd, maar het heeft me wel veel kopzorgen bezorgd. Zo ben ik blijven reizen naar mijn verschillende ateliers, wat extra administratie opleverde. Nu iedereen herleeft, loopt de agenda ook weer helemaal vol. Al hou ik daar wel van: een goedgevulde agenda brengt wat dynamiek in mijn bestaan.'

Ben je iemand die snel 'ja' zegt op een aanbod?

— 'Doordat ik meer dan dertig jaar bezig ben, heb ik de luxe om ook nee te zeggen. Tegelijk krijg ik veel interessante kansen waarop ik wel ja moet zeggen. Als het Uffizi in Florence vraagt om een tentoonstelling samen te stellen, dan zeg je ja. Als de Biënnale van Venetië of de Michelangelo Foundation je vragen, zeg je ook ja. En als je een grote expo krijgt in Museo Nacional de Bellas Artes in Cuba, dan ga je niet weigeren. Wanneer die toevallig allemaal in dezelfde periode vallen, zit je met een probleem.' (lacht)

Je bent net terug uit Firenze, waar tot eind maart jouw expo liep in het Uffizi. Hoe was het om je werken te zien tussen de Botticelli's en Caravaggio's?

— 'Dat is altijd een beetje vreemd. Toen ik die uitnodiging kreeg, wilde ik meteen een feestje organiseren. Daarna raak je wat verdoofd door de rush van de organisatie en dringt het minder door. Maar toen ik mijn beelden uiteindelijk zag staan tussen de grote namen uit de kunstgeschiedenis, werd ik wel even stil. Toen besepte ik: "Wauw, hier gebeurt iets dat nog nooit is gebeurd." Ik ben met mijn beelden een conversatie gestart met de grootmeesters. Dat vind ik belangrijk, omdat het een toekomstperspectief creëert. Je voegt iets toe aan de geschiedenis.'

Een van jouw werken krijgt een vaste plaats in de collectie: het zelfportret *Ubuntu*. Is die Zuid-Afrikaanse spreuk een levensmotto van je?

— 'Zeker. "Ubuntu" betekent: ik ben omdat jij bent. Dat idee heb ik vertaald in een zelfportret met daarvoor een transparant masker. Door dat masker kun je jezelf niet verbergen en toon je dat je bent zoals de anderen. Daar gaat het vandaag om: om de diversiteit te aanvaarden moet je aanvaarden dat de diversiteit al in jezelf zit. Dat jij ook een beetje bent zoals de ander.'

Op 1 april opende je broedplaats Labiomista opnieuw de deuren, én startte de expo *Couvreuse* in galerie Uitstalling. Daar toon je kipachtige reptielen.

— 'De expo gaat over nieuw leven. Je ziet een grote broedlamp, waaronder zaden ontkiemen en hybride levensvormen ontstaan, zoals reptielen met een kippenkop en kippen met een reptielenkop. Uit de evolutiegeschiedenis blijkt dat de kip eerst een reptiel was, dat gaandeweg pluimen heeft gekregen.'

Waar komt die belangstelling voor metamorfosen en kruisingen vandaan?

— 'Toen ik zes was, had ik al een broedkast in mijn kamer. Ik was dus altijd wel gefascineerd door evolutie en broeden. Dat gaat samen met mijn interesse in het ontstaan van de wereld. Op de vraag "de

kip of het ei?" antwoord ik: "de kip én het ei". Stephen Hawking zei aan het einde van zijn leven dat het vraagstuk van het ontstaan waarschijnlijk ligt in de dualiteit. Dat stemt overeen met mijn visie: nieuw leven ontstaat altijd uit een samengang van dingen.'

In Labiomista lopen er ook emoes, dromedarissen, lama's, alpaca's, struisvogels, ooievaars, toekans ... Wat brengen die dieren jou?

— 'Wijsheid. Ik beschouw dieren als een soort bibliotheek. Ik wil van ze leren zonder ze als proefkonijn te gebruiken. De lama Winter (waarvan de antilichamen gebruikt worden om een medicijn tegen covid te ontwikkelen, red.) is bijvoorbeeld een fantastisch dier, waarin een genetische code zit. Onderzoekers dupliceren die code, maar het dier blijft onveranderd. Ook in mijn kunst pas ik alleen natuurlijke "manipulaties" toe. Ik wil de natuur met respect behandelen.'

'Ik denk dat veel mensen niet meer beseffen dat alles ontstaan is vanuit de natuur. Voor velen is de natuur een soort vijand geworden, die ze op afstand willen houden. Dat merkte je tijdens de pandemie. Mensen vroegen zich af hoe het kon dat een ziekte overgedragen werd van dier op mens. Terwijl dat perfect mogelijk is. Veel dieren sterven uit door ziektes. Waarom zou de mens daarvan gespaard blijven?'

Kan kunst dat respect herstellen?

— 'Ik vind het vooral belangrijk dat mensen het verschil kennen tussen gedomesticeerde en wilde dieren. We moeten beseffen dat we als mensen zelf gedomesticeerde dieren zijn. Dat betekent dat we volgens andere wetten leven dan wilde dieren. Wetten die we niet zomaar kunnen opleggen aan de natuur. En dat is wel wat we aan het doen zijn.'

uitstalling.com
labiomista.be

